

UZASADNIENIE

W dniu 23 marca 2020 r. do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi wpłynął wniosek o wpisanie w dziale II księgi wieczystej (...), jako współwłaściciela w 952/4200 częściach R. L., na podstawie europejskiego poświadczenia spadkowego. Do wniosku załączono tłumaczenie przysięgłe z języka francuskiego aktu notarialnego z 4.02.2020 r., przyjętego przez Mecenasa P. N. w P..

Postanowieniem z 5 sierpnia 2020r. Sąd Rejonowy dla Łodzi - Śródmieścia w Łodzi w osobie referendarza sądowego oddalił wniosek.

Skargę na powyższe orzeczenie złożył wnioskodawca wnosząc o dokonanie wpisu, zgodnie z wnioskiem, załączając kserokopię (lub komputerowy wydruk) aktu notarialnego przyjętego przez Mecenasa P. N. w P..

Postanowieniem z dnia 18 grudnia 2020r. Sąd Rejonowy Dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi oddalił wniosek.

W uzasadnieniu tego rozstrzygnięcia Sąd I instancji podniósł, że księga wieczysta nr (...) prowadzona jest dla nieruchomości obejmującej zabudowaną działkę powierzchni 0,1119 ha, położonej w Ł. przy ul. (...). W dziale II jako współwłaściciele ujawnieni są "M33 Spółka z Ograniczoną Odpowiedzialnością Spółka Komandytowa w Ł. w 3248 /4200 części oraz A. L., w 238 /4200 części i w 714 /4200 części. Ponadto w/w księga zawiera wpisy w dziale IV.

W ocenie Sądu I instancji, złożona przez wnioskodawcę kopia dokumentu, nie jest Europejskim Poświadczeniem Spadkowym, wydanym w trybie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) NR (...) z dnia 4 lipca 2012 r. w sprawie jurysdykcji, prawa właściwego, uznawania i wykonywania orzeczeń, przyjmowania i wykonywania dokumentów urzędowych dotyczących dziedziczenia oraz w sprawie ustanowienia europejskiego poświadczenia spadkowego (Dz.U. L 201 z 27.7.2012, s. 107).

Z art. 69 ust. 1 rozp. spad. wynika wywoływanie skutków prawnych przez E. we wszystkich państwach członkowskich stosujących rozporządzenie. Wydawanie takiego poświadczenia przebiega zgodnie z określoną procedurą. Wydanie E. powinno nastąpić z użyciem formularza, który ma przy samym poświadczeniu charakter obligatoryjny. Artykuł 68 lit. a–g rozp. spad. reguluje rubrum E. (dane spadkodawcy, wnioskodawcy, organu wydającego itd.), kolejna grupa części składowych poświadczenia (lit. h–k) dotyczy podstaw prawnych poświadczanego stosunku prawnego (statut spadkowy, umowy majątkowe małżeńskie, rozrządzenia na wypadek śmierci, oświadczenia w przedmiocie przyjęcia przysporzeń), a ostatnia grupa zawartych informacji (lit. l–o) to swoisty tenor poświadczenia (udziały w spadku, przedmioty zapisów o skutku rzeczowym, obostrzenia, którym podlegają spadkobiercy i zapisobiercy, kompetencje wykonawców testamentu i zarządców spadku).

Organ wydający przechowuje oryginał poświadczenia i wydaje poświadczony odpis lub odpisy wnioskodawcy i każdemu, kto wykaże uzasadniony interes. Do celów art. 71 ust. 3 i art. 73 ust. 2 organ wydający prowadzi wykaz osób, którym zostały wydane poświadczony odpisy zgodnie z ust. 1.3. Wydane poświadczony odpisy pozostają ważne przez ograniczony okres sześciu miesięcy, który ma być wskazany w poświadczonym odpisie przez opatrzenie go datą ważności. W wyjątkowych, należycie uzasadnionych

przypadkach, organ wydający może, w drodze odstępstwa, postanowić, że okres ważności będzie dłuższy. Po upływie tego okresu osoba posiadająca poświadczony odpis musi wystąpić z wnioskiem do organu wydającego o przedłużenie okresu ważności poświadczony odpisu lub o nowy poświadczony odpis, by móc wykorzystać poświadczenie do celów wskazanych w art. 63.

Złożone przez wnioskodawcę dokumenty nie spełniały wymogów formy dokumentu (nie stanowiły poświadczony odpisu dokumentu Europejskiego Poświadczenia Spadkowego). Nie zawierały zresztą żadnych podpisów, a jedynie ich graficzny obraz.

Z uwagi na to, że wnioskodawca nie załączył do wniosku dokumentów mogących stanowić podstawę wpisu, Sąd I instancji stwierdził, że zachodzi przeszkoda do dokonania wpisu zgodnie z żądaniem zawartym we wniosku i stosownie do art. 626⁹ k.p.c. oddalił wniosek o wpis.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł wnioskodawca.

Skarżący zarzucił naruszenie prawa materialnego przez nieuznanie jako podstawy wpisu dokumentu stwierdzającego dziedziczenie wnioskodawcy po A. L. będącym dokumentem zgodnym z prawem francuskim i wydanym w odpowiedniej formie, przewidzianej prawem Republiki Francuskiej - członka Unii Europejskiej.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i uwzględnienie wniosku.

Pismem z dnia 30 kwietnia 2021r. skarżący wniósł o dopuszczenie dowodu z Europejskiego Poświadczenia Spadkowego sporządzonego we Francji przez notariusza P. T. 19 kwietnia 2021r. i opatrzonego apostille w dniu 30 kwietnia 2021r., którego oryginał skarżący zobowiązał się przedstawić wraz z urzędowym tłumaczeniem w terminie 14 dni (pismo –k. 266).

Pismem z dnia 23 lutego 2022r. skarżący wniósł o wystąpienie do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, XVI Wydziału Ksiąg Wieczystych, o nadesłanie do akt sprawy niniejszej dokumentów złożonych przy wniosku notariusza A. G. o ujawnienie w dziale III księgi wieczystej (...) służebności ustanowionej na rzecz nieruchomości sąsiedniej. Do aktu notarialnego ustanowienia służebności złożonego do księgi wieczystej zostały załączone:

- (...) Poświadczenie Spadkowe z dnia 19 kwietnia 2021r. w sprawie spadku po A. K. opatrzone apostille z dnia 30 kwietnia 2021r. w oryginale,

- tłumaczenie uwierzytelnione wyżej wymienionego dokumentu,

- zaświadczenie o nienależności od wnioskodawcy podatku.

W dniu 24 lutego 2022r. wnioskodawca wniósł o dopuszczenie dowodu z dokumentu - aktu notarialnego z dnia 17 listopada 2021r. sporządzonego przed notariuszem A. R.. A. nr (...).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Wbrew zarzutom skarżącego podniesionym w apelacji, Sąd I instancji prawidłowo zastosował zarówno przepisy prawa materialnego jak też przepisy regulujące postępowanie wieczystoksięgowe.

Zakres kognicji sądu w postępowaniu wieczystoksięgowym jest ograniczony, gdyż przy rozpatrywaniu wniosku sąd bada jego treść i formę, treść i formę dołączonych do wniosku dokumentów oraz treść księgi wieczystej (art. 626⁸ § 2 k.p.c.).

Wpis dokonywany jest w granicach wniosku. Stosownie do treści art. 626² § 3 k.p.c. do wniosku o wpis należy dołączyć dokumenty, stanowiące podstawę wpisu w księdze wieczystej.

W przedmiotowej sprawie wniosek o wpis prawa własności na rzecz wnioskodawcy wpłynął w dniu 23 marca 2020r.. Zgodzić należy się w pełni z Sądem I instancji, że załączony do wniosku dokumenty (-k. 218 - 225) nie spełniały wymogów formy dokumentu (nie stanowiły poświadczonego odpisu dokumentu Europejskiego Poświadczenia Spadkowego). Nie sposób zatem przyjąć, że dokumenty załączone do wniosku stanowiły podstawę do zadanego wpisu – stosownie do art. 31ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece (tj. Dz.U. z 2018r. poz. 1916).

Sąd Okręgowy w pełni podziela rozważania w tym zakresie zaprezentowane przez Sąd I instancji.

Sąd Okręgowy (...) § 1 pkt 3 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. pominął wnioski dowodowe zgłoszone przez skarżącego na etapie postępowania apelacyjnego jako nieprzydatne dla ustalenia okoliczności istotnych do rozpoznania przedmiotowej sprawy.

Skarżący w tych wnioskach odwoływał się do Europejskiego Poświadczenia Spadkowego z dnia 19 kwietnia 2021r. w sprawie spadku po A. K., opatrzone apostille z dnia 30 kwietnia 2021r..

Jest okolicznością niekwestionowaną przez skarżącego, że dokumenty te powstały w kwietniu 2021r. – a więc ponad rok po złożeniu wniosku o wpis w przedmiotowej sprawie.

W tej sytuacji należało uznać, że dokumenty te nie istniały w chwili złożenia wniosku o wpis.

Stosownie do art. 29 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o księgach wieczystych i hipotece (tj. Dz.U. Z 2018r. poz. 1916) wpis w księdze wieczystej ma moc wsteczną od chwili złożenia wniosku o dokonanie wpisu. Dokumenty stanowiące podstawę wpisu muszą zatem istnieć w chwili złożenia wniosku o wpis.

W ocenie Sądu Okręgowego, niedopuszczalne jest prowadzenie w postępowaniu o wpis, postępowania dowodowego mającego na celu poszukiwanie podstawy wpisu, który nie wynika z dokumentów dołączonych do wniosku. Sąd odwoławczy bada jedynie, czy w świetle dokumentów załączonych do wniosku i treści księgi wieczystej wpis, bądź jego odmowa przez Sąd I instancji była uzasadniona. Decydujące znaczenie dla tej oceny ma stan rzeczy istniejący w chwili złożenia wniosku, którym sąd rozpoznający wniosek o wpis jest związany (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego dnia 16 grudnia 2009r. III CZP 80/09, OSNC 2010 nr 6 po.84). Jeżeli w dacie wniesienia wniosku o wpis nie istnieje jego podstawa, wniosek podlega a limine oddaleniu (vide postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Cywilna z dnia 11 marca 2015r. II CSK 274/17 – legalis nr 1450704).

Z uwagi na to, że dokumenty, które mogą stanowić podstawę wpisu nie istniały zarówno w dacie złożenia wniosku o wpis jak też w dacie orzekania przez Sąd I instancji (powstały dopiero w kwietniu 2021r.), należało uznać, że brak było podstaw do dokonania żądanego wpisu.

Na marginesie należy jedynie zauważyć, że oddalenie wniosku o wpis w przedmiotowej sprawie nie stoi na przeszkodzie w złożeniu ponownego wniosku o wpis z odwołaniem się do dokumentów załączonych do akt księgi wieczystej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.